

TÜKETME KÜLTÜRÜ

Nureddin Yıldız'ın 26.04.2015 tarihli (250.) Hayat Rehberi Dersi'dir.

Bismillahirrahmanirrahim.
Elhamdü'lillahi Rabb'il âlemin. Vessalatu vessalamu alâ Resûlina Muhammedin ve alâ alihi ve sahbihi ecmaîn.

Değerli Kardeşlerim,

Yaşadığımız dünyada asırlar öncesine göre çok şey değişti. Bir önceki kuşağın insanları, yeni nesli tanıyamadıklarını, çok farklı gördüklerini söylüyorlar. Esasen yeni nesil de bir önceki nesli "Bunlar ne biçim hayat yaşamışlar." diye tenkit ediyorlar.

Dünyada coğrafya, şehirler hatta dereler, göller çok şey değişti ancak bu değişim içerisinde bugün "Bu nedir ya Rabbi?" dedirtecek kadar farklı bir gelişme daha oldu. **Para harcamak lezzet hâline geldi.** "Harcama Kültürü" diye bir kültür oluştu.

Elbette insanoğlu dünyada bulunduğu ilk zamandan beri para harcıyor, alışveriş yapıyor ama insanların ellerindeki parayı mendillere sarıp o mendili de bir daha düğmeleyip onu da göğsünden içeri koyup sonra kuşağı ile de iyice bağlayıp "Aman düşürürüz!" diye merak ettikleri zamanlardan "ihtiyacını karşılamak için" demiyorum, -ihtiyaç elbette karşılanacak- elindeki parayı harcamak için bir gününü ayıran bir nesil geldi.

Bu dünyada "Para harcama işi" diye bir iş var. Keşke bu kadarla kalsaydı "Olan parasını harcıyor, kendi bileceği iş." diyecektik. **Başka bir sorun daha var; olmayan parayı harcama zevki var.** Para yok. Elde, avuçta değil, kazanma ihtimali yok, onu harcıyor.

Dedelerimiz -Allah, mü'minlerine rahmet etsin- güzel bir söz söylemişler: "Doğmamış çocuğa don biçmek." Çocuk ortada yok, kaç kilo doğacağı belli değil ona kıyafet biçiyorsun.

Şimdi, yeni alıştırmaya çalışıldığımız bu kapitalist ve liberalist hayat tarzında olmayan parayı harcamaktan zevk alıyoruz. Bu, olmayan yemeği kaşıkla yemek gibi bir şeydir. Mesela: Ailelerden "Filan gün size gelelim mi?" diye randevu istiyorsunuz da size "Biz o gün alışverişe çıkacağız." diyorlar.

Kardeşlerim,

Alışverişe çıkmak haram bir şey değil ama ben, içini doldururken sıkıntı çektiğimiz bir şeyi konuşuyorum. Alışverişe gidecekseniz, o zaman soru bir: Evde neyiniz eksik? Evde neyiniz eksikse onu almaya gideceksiniz. Yeni alacağınız şeyi koyacak yer yok!

İki: Alacağınız şey için altı kişilik aile olarak toplu bir şekilde gidiyorsunuz. Ne alacaksınız? Mutfağa ait bir şey alacaksanız, çocuklar niye sizinle birlikte geliyorlar? Niye sadece baba veya sadece evin hanımı gitmiyor? Aslında almaya gittikleri bir şey yok. **Alışveriş, merkezin adı. Yaptıkları iş alışveriş değil para tüketme işi.** Çünkü geri dönerken altı kişi gidiyorlar, ellerinde altı kiloluk eşya yok. Küçük küçük reklam poşetleri var. Biri sakız almış, diğeri tarağını değiştirmiş, diğeri de ileride tanışacağı bir arkadaşına hediye almış.

Küçük poşetler ama büyük ambalajlar var. Ambalajı açıyorsun, açıyorsun, açıyorsun içinden bir toka çıkıyor. Fabrikaya gidip "Bu tokayı benim için sıfırdan yapın." dese iki saat gerekiyordu. Onlar saat dörtte işten gelince çıktılar, on birde döndüler; yedi saattir toka alıyorlar.

Şimdi ben böyle izah ederken ne güzel tiyatro senaryosu yazdığım zannediliyor. Hayır, senaryo yazmıyorum. Böyle bir hayat yaşıyoruz. "Tüketme kültürü" diye bir hastalık peyda oldu. Varsa paran "Çabuk tüket, yoksa o para seni öldürecek." Yoksa paran "Yine harca sen." Sonra? "Bakarız."

“Önce harcarız, sonra bakarız.” İnsanca mıdır, akıllıca mıdır diye de sorulamıyor. On sekiz yaşından gün alan nüfus kâğıdı alır gibi bir tane kredi kâğıdı alıyor. Her bankadan bir tane bulunacak ama! Ne olur ne olmaz. O bankalardan biri batar, işe yaramaz diye herhalde(!)

Elhamdülillah, Rabbim muhafaza buyurdu da ne olduğunu ve niye alındığını bilmiyorum ama yirmi yaşına gelmemiş gençler yanımda cüzdanını açıyor, cüzdanında koleksiyon gibi kart var. Hatta bir şey dikkatimi çekti. Bir gencin cüzdanındakileri görünce “Bunlar nedir? Bu kadar kart var. Sen bankacı mısın?” dedim. “Yok ya bunların üçü kart.” dedi. “Diğerleri ne?” dedim. “Bunlar sahte kart” dedi. Nasıl sahte kart oluyormuş? Kart boyutunda cüzdan reklamı, ayakkabı reklamı; banka kartına benziyor. Onlarla cüzdanını dolduruyor, açınca çok görülüyor.

“Borç yiğidin kamçısıdır.” ama yiğidin zevk aldığı şey değildir. Hissiyat olarak borçtan zevk almak, sapıklık hissiyatıdır; sapıkça bir düşüncedir. **Borç olur, yiğide de kamçıdır çünkü çift mesai yapar ama borçtan haz almak, sapıkça bir düşüncedir.** Başkalarının boyunduruğu altında olmaktan zevk almak, kölelik hissiyatıdır.

Birleştirilmiş Milletler Teşkilatı güya köleliği kaldırdı; insanları bankaların kayıtlı, imzalı köleleri hâline getirdiler. Kölelik, Afrika’dan getirilip gemilerle Avrupa’ya taşınan bir sistem olmaktan çıktı ama insanların evlerinin, arabalarının hatta mutfaktaki buzdolaplarının, fırınlarının bankaya hacizli olduğu bir zamana taşındı. Aslında kölelik evdeki bir kişinin yüzündeki ar idi, bütün ailenin öldürüldüğü bir hastalık hâline geldi.

Kardeşlerim,

Mel’un Yahudi’nin Mescid-i Aksa’yı işgal etmiş olmasını, orada mü’min kardeşlerimizi öldürmesini afet oğlu afet olarak görüyoruz ve inşallah kıyamete kadar ömrümüz olsa kıyamete kadar cihat edip bunu kaldırmaya azmediyoruz, düşünüyoruz, düşünmek zorundayız ama başımıza gelen musibet sadece Yahudi’nin Mescid-i Aksa’mızı işgal etmiş olması değildir.

Zihinlerimizin kapitalist hâle gelmiş olması, kafalarımızın liberalleşmesi, borçtan ve borçlu yaşamaktan, Müslüman olmayanların, Yahudi’nin, İsrail’in ve benzeri kurumların sempati duyduğu bir bankanın ipoteği altında bir hayat yaşamak, öyle bir evde “evim var” diye mutluluk hissetmek de Mescid-i Aksa’nın işgal edilmesi gibi bir afettir.

Çocukların kanunen yükümlü sayılacak yaşa gelir gelmez banka kartlarının olması, on dokuz yaşında bir çocuğun on dokuz senede ödeyemeyeceği borçlara imza atması bir çılgınlıktır, deprem gibi bir afettir. Bunun bir sıkıntı olarak hissedilmemesi büyük bir afettir kardeşlerim. Çok büyük bir afettir.

Belki de benim bu konuşmam “Allah Allah! Ne diyor bu adam?” diye garipsenerek izlenecektir ve dinlenecektir. İnsanlar beni, belki de bu dünya ile ilgisi olmayan, bedevi bir hoca olarak görecektir. Çünkü borcu yok, borçlanmaya karşı, on sene sonrasında korkuyor. “Deli mi bu adam?” Altmış beş yaşından sonra devlet, “nasıl olsa öleceksin(!)” diye seni emekli yapıyor; altmış beş yaşından sonra yüz yirmi ay borca giriyorsun. Yüz yirmi ay!

Borç yiğidin kamçısıdır, aptalın da çukurudur. Evet, borca girdikten sonra ikinci işi bulup on altı saat mesai yapan birisi kamçılanmış olur ama bankaya borçlan, Ramazan’da da akrabaların zekâtını topla; bu ahlaksızlıktır. Böyle bir kültür olamaz.

Aziz Kardeşlerim,

Borç yiğidin kamçısı mıdır, sopası mıdır, bıçağı mıdır bilmem ben. Bu atasözü ama **Peygamber sözü biliyorum: “Ahirete borçlu giden cennetin kapısında bekler, içeri giremez.”** Çocuklar, reddi

miras yaptı mı kurtuluyor! “Bana ne babamın borçlarından; mirası da onun olsun, borçları da. Ne olursa olsun” deyip bir dilekçe ile reddi miras yapıp kurtulduklarını zannediyorlar.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz ise bir gün minberde “Burada filanca adamın sülalesinden kimse var mı?” diye sordu. Birisi kalktı, “Buradayız ya Resûlullah.” dedi. Medine-i Münevvere’de bir adam günler önce ölmüş. “Onun çocuklarından kimse var mı?” “Buradayız ya Resûlullah.” “Bakın! Babanız mü’min adam olarak öldü ama Medine’de birisine borcu vardı, onu ödmeden öldü. Melekler onu hâlâ cennetin kapısında bekletiyorlar, babanızı kurtarın. Babanızı kurtarın!” buyurdu. Zavallılar gittiler, alacaklıyı buldular, helalleştiler; diğer gün Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem minbere çıktığında “Şimdi soğudu.” buyurdu.

Biz Avrupa’da, Antarktika’da, İstanbul’da veya Medine’de de yaşasak Ümmeti Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem kültürlü yaşarız. Ekonomimiz, siyasetimiz, ziraatımız, terbiyemiz, ailemiz, ahlakımız Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi yansıtır. Resûlullah borca karşı böyledi.

Bu, bir para harcama hastalığı, yoksa paran “şahsiyetini harcama hastalığı”dır. İnsan, aç kalır da onurunu imza karşılığı verir mi?

Beş, on, yirmi sene öncesindeki çok eski kültürlerde “Kadınlar parayı hep zelil ettiler. Adamı hep kadınlar delirtti, maaşını bitirtiyor” derlermiş. Alimallah anladım ki bu yalanmış. Meğer erkeklerin aybaşına parayı yetiştirememesine mazeret buymuş. Zavallı kadın nasıl olsa “Ben öyle harcamadım.” diye kamuoyuna açıklama yapacak hâli yok. “Kadınlar adamı iflas ettirdi.” Ne alakası var. Senin kafanda kadınlar gibi para harcama zevki var. Otuz senedir bir bilezik aldın, onunla da iflas ettin. Maşallah! Birbirimize kabahat yüklememize gerek yok.

Kardeşlerim,

Liberalizm işgal ordularından önce gelip zihinlerimizi işgal etmiştir. Biriktirdiğin kadar değil harcadığı kadar adam olduğunu zannetmek, hastalıktır.

İnsanın acil bir ihtiyacı olur, bunun için gece dörtte bile çıkar eczaneden veya acil bir yerden bir ihtiyacını karşılar. Bunda bir sıkıntı yok. Gece yarısı bile çıkılabilir.

Ama bir gün bir toka almak için mağaza mağaza dolaşanın, bu Ümmet’in ticaret ahlakından ve Asr’a yemin eden Allah’ın Kur’an’ından nasibi ne kadardır?

Bir toka için dolaşılır mı? Değil toka cep telefonu olsun. Daha da kalitelisini duydum. “E ticarete çok hile var. Hemen gidip cep telefonu alırsan kandırırlar. Bu cumartesi sabahtan gece on ikiye kadar telefon dünyasını alışveriş merkezinde gezeceğiz, haftaya alacağız inşallah. Kazıklanırsın yoksa. Bak, Müslüman akıllı olur; kazıklanmaz.”

Dolayısıyla cep telefonu alınacak, bir hafta onun pazarlama piyasası incelenecek. On binlerce telefon alacak tabi aldanmaması gerek! Diğer hafta gidecek bir cep telefonu alacak. Diğer hafta da arkadaşı ziyarete gelecek “Bunların pili çabuk bitiyormuş.” diyecek o da onu diğer hafta satacak. “Bunların pili çabuk bitiyormuş.” Haydi, bir daha alışverişe. Allah da bizi cennetine bekliyor. Kulları alışveriş merkezlerinde!

Kardeşlerim,

Önceki derslerde vurgulamıştım, kardeşlerim dediğimi anlamak istemediler. Alışveriş merkezlerinde cami ve mescitlerin bulunması da bunun tuzu biberidir.

Üstünde ve altında Allah'ın meleklerinin kıyamete kadar girmeyeceği dükkânların ve alışveriş yerlerinin yanında güya bir mescit var. Böylece domuz etiyle kuzu eti aynı mangalda pişecek.

“Camiye mi karşı çıkıyorsun?” Çıkıyorum kardeşim. Camiye karşı çıkıyorum. Orada kilise, havra olsaydı Müslümanlar “havracıların yeri” diye oraya girmeyecekti. Cami, Müslüman'ın önüne kapan, tuzak olarak kondu. Lazım değil. Üç vakit namazın kılındığı sürede bir cep telefonu veya bir toka almak için dolaşan bir adam hangi namazı kılıyor?

Kardeşlerim,

Bu sebeple bugün Ümmeti Muhammed aleyhisselatu vesselam olarak başımızdaki sıkıntıları konuşuyoruz. Bu sıkıntıları da “Ruslar işgal etmiş, Yahudiler şöyle yapmış.” deyip geçiştirmek çok kolay oluyor. Lanet et gitsin zaten, ama içimiz çürüyor olduktan sonra para harcamayı bile bize göre değil kapitalizmin babalarına göre düşünüyor ve uyguluyor olduktan sonra başkalarına lanet etmenin çok da bir anlamı yoktur.

Demek ki bizim para harcama konusunda da oturup dinimizi yeniden konuşmamız gerekiyor. Bizim “para harcamak” ve “tüketmek” diye bir birikimimiz olması gerekiyor. Abdesti ve guslü öğrendiğimiz gibi para harcamayı da öğrenmemiz gerek. Müslümanlık, guslederken Müslümanlıktır da alışveriş merkezinde nedir?

Dünya üzerinde hayat, hangi dinden olursan ol para üzerinden dönüyor. İnsanlar para için canlar veriyorlar. Hayat demek para demek. Para demek can demek. Bu kadar önemli bir realiteyi abdestten ve namazdan daha basit mi göreceğiz?

Namazda Rabbimizin huzurundayız da para harcarken kimin huzurundayız? Kesinlikle bizim paramız da namazımız gibidir. Haram para kazandığın ve haram yediğin zaman namazın kabul oluyor mu? Helal kazanmak, namazın abdesti gibi bir şeydir.

إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“Namazım, haccım, yaşarken her ne ile yaşarsam yaşantım ve ölürken ölümüm Allah iledir.” Kur'an bizim önümüze böyle bir slogan koymuş. (En'am, 162)

Kardeşlerim,

Mesela: Önce anneler, babalar, ağabeyler, dedeler, kardeşler, bizim ailemizde muallimlik yapan hoca efendiler, imam efendiler çocuklarımıza dört beş yaşında taharet öğretirken, altı yaşında abdest ve namaz abdest öğretirken, sekiz yaşında oruç tatbikatı yaptırırken “Çocuğumuzu Müslüman olarak yetiştirdik. Elhamdülillah.” diye övünmeden önce “Tamam, al bir abdest yavrum. Çok güzel, aferin. Oğlum abdest almayı öğrenmiş.

Şimdi anlat bakalım ekmek almaya nasıl gidersin? Ayakkabı nasıl alırsın?” bunların eğitimini de vermeleri gerek. “Çocuk daha, liseyi ve üniversiteyi bitirecek, işi olacak maaşı olacak; ondan sonra kazanacak.” Yok, öyle bir şey kardeşim, yok öyle şey.

Çocuk, yemiyor mu? Yiyor; giymiyor mu? Giyiyor. Tüketiyor. Senin imanına ve Şeriat standartlarına göre bir tüketme kültürü öğretmediğin zaman; başkalarına göre yiyecek, giyecek ve tüketecek.

Abdestsiz namaz kılmasından memnun olur musun? Olmazsın. Onun için abdest öğrettin. Kapitalistlere göre harcama yapmasından hoşlanıyor musun? Hayatını kapitalist bir anlayışa göre yaşaması da bir cinayet; bu, abdestsiz namaz kılması gibi bir şeydir.

Bunun için hoca efendiler ellerine teslim edilen çocukları; Allah'ın gönderdiği ve hesabını da Allah'ın soracağı emanetler olarak görecekler. Öyle yaz sonunda görkemli mezuniyet törenleri yapıp birincilere birer tane bisiklet vererek gerisine de çikolata dağıtarak kendi kendimizi aldatırız. Bir defa orada dağıttığın çikolata, kapitalist sisteme hizmet ediyor. Mesela: Birer tane çikolata verme yerine kutuyu önlerine koymuşsun, kapabildikleri kadar aldırıyorsun.

Kapitalizm, imanımızın urudur. Liberalizm, cihat anlayışımızın vebasidir.

Kapitalist düşünmek; her şeyi paraya göre yani paracı düşünmek demektir. Liberalist düşünmek; hür, etki altında kalmadan serbest düşünmek yani imanı yok sayarak düşünmek demektir. Çocuklarımızı bu mikroplardan korumalıyız.

Çocuklarımızı eğitip eğitmediğimizi üç yaşından itibaren test etmek zorundayız. Neden üç yaşından itibaren? Çocuklar bayramda kendilerine çikolata verince onu yiyorlar. Hatta markalı çikolata değilse onu atıyor ama ben şimdiye kadar üç yaşında da olsa para atan çocuk görmedim. Üstelik ağabeyi görmesin diye de çekyatın altına saklıyor. Sonra nereye koyduğunu da unutuyor, para kayboluyor. Çocuklar, üç yaşında banka kafasıyla yetişiyor, hâlâ biz "Küçüktür, henüz maaşa bağlanmadı." mı diyeceğiz? Bu bir kültür kardeşlerim.

Biz, kucağına beş on kuruşu saklayan hacı ninelerin zamanından bulduğu parayı harcamak için sabahlara kadar dışarıda kalan gençlerin zamanına gelmişiz. Bu arada otuz iki farzı bize öğretirken "zekât, imanın esaslarından birisi" diye öğretildi ama **Allah, sağlığımızın hesabını soracağı ve yediğimizin içtiğimizin helal olmasını şart koştuğu gibi nasıl para harcadığımızı, tükettirken nasıl tükettiğimizi de soracaktır.**

Kardeşlerim,

Sevgili Peygamber aleyhisselam Efendimizin anneler, babalar, hocalar ve müftüler gibi insan üzerinde görevi ve sorumluluğu olan herkes için ve hepimizin asla unutmaması gereken bir hatırlatması vardır. Buyuruyor ki:

"İki şeye tutkun olan ondan kurtulamaz, doymaz." "İki tutkun doymaz veya iki tiryaki doymaz." diyebiliriz ya da "İki şeye takılan onu bırakmaz." diyelim. Peygamberce aleyhisselatü vesselam bir nasihat.

"Birincisi; kitap okuma, ilim zevki olan ondan hiçbir zaman doymaz." "Gündüzdür, gecedir, az okudum, çok okudum." demez. Bu, bir zevktir; okur. Kitaba, okumaya ve öğrenmeye doymaz.

Bizim için önemli olan nokta: "İkincisi; dünya sevgisine dadanan geri gelemmez." buyuruyor. Bu, çok enteresan bir mikroptur. Sineğin reçele konup bir daha çıkamadığı gibi bir tuzaktır. Çırpınırken bir kanadı değişiyor. Ballandıği için oraya yapıyor.

Kardeşlerim,

Sırf bu yüzden çocuklarımızın kumbarası olsun mu olmasın mı diye de iyi düşünmek gerek. Eğer çocuğa verdiğimiz harçlıkları evin en müstesna yerinde bir kumbarada biriktirip akşam sabah onu tütsüyorsak "Bak bakalım kumbaran ağırlaşmış mı? Açalım mı? O, sakın açmayın. Sakın açma oğlum, bayramda sana şunu alacağız." dediğimiz her şey çocuğa tutuculuğu öğretiyor ama paraya tutunmayı da öğretiyor. Fark etmeden bunu da öğretiyoruz.

Bir kumbara kapitalist bir çocuğu yetiştirme nedenimiz olabiliyor. "Kumbara haramdır." demedim, demiyorum ama "Abartılmış bir kumbara çocuğun gözünde tapınılmış bir hazine gibi görünebilir." diyorum.

Çocuk büyütüyoruz. Kış ayında salgın var, mikrop bulaşmasın diye tekbir aldığımız gibi bu kumbara çocuğumuzun tapınacağı bir alet hâline gelmesin diye de tedbir almamız gerekiyor. Çünkü hadis-i şerif ne buyuruyor?

"Dünya sevgisi, bir kere girdi mi bir daha çıkmayabilir." Bu da neyi gösteriyor? Baştan eğitirken eğitimimizin planlamasında "Tüketme kültürü" diye bir şey bulunmalıdır. Tüketirken şüphesiz sadece para tüketmeyi kastetmiyorum kardeşlerim.

Hepimizin bilhassa yaşı ellinin üstünde olan kardeşlerimin çok iyi hatırlayacağı şeyler vardır. Bundan otuz sene önce Anadolu'dan İstanbul'a gelen yolcu otobüslerinin bağajları çuvallarla dolu olurdu. Hatta mahsul zamanında yani ağustosan sonra İstanbul'a gelen otobüslerin Orta Asya'dan Türkiye'ye göç eden göçebe milletin arabaları gibi üstü de çuvallarla dolu olurdu.

Anadolu'daki otogarlarda kavgalar olurdu. "Ya üç yolcuyuz, bizim beş çuvalımızı almadınız. Benim çuvalarım alınmadı." İstanbul'a gelirdi onlar; turşular, şunlar, bunlar. Bunlar getirilirken ezilmiş, otobüsün altı berbat olmuş. Ortada bir kavga "Benim çuvalın üstüne niye öteberi koydunuz?" diye. Lakin yaşı ellinin üstündeki kardeşlerimiz bu manzarayı çocuklarına hatırlatsınlar. Muhakkak yaşamışlardır.

Sivas'tan, Trabzon'dan, Erzurum'dan yolda kokmuş peynir gelir; haftalarca hatta aylarca o kokmuş peynirle idare edilirdi. şimdi anneler ve babalar, çocuklarını peynir almaya bakkallara gönderiyorlar. Niye? Çocuk sevip beğenmediği peyniri sofraya koysan yemiyor. Çünkü ekmeğinin kenarında bir dilim peynir yemiyor. Eğer hoşlandığı peynirse ekmek kadar peynir yiyor. Doktorlar "Kibrit kutusu kadar peynir yiyin." diyorlar, bu kibrit kutusu kadar lokma yapıp ondan yirmi tane yiyor. Peyniri bir örnek olsun diye veriyorum.

Rabbim Kur'an'ında balı şifa için yarattığını söylüyor. Hastalanırsan bir çay kaşığı kadar balı bir kovaya atarsın, bal kokar onu yersin. İşte şifa bu demek, ilaç gibi. Sübhanallah! Bal, reçelden ucuz hâle geldi. "Elhamdülillah" mı diyeyim, "hafizanallah" mı diyeyim, şaşırdım. Balın borsası kurulacak da korkarım baldan kerpiç bile yapacağız artık. Ne tüketiyoruz? **Yiyecek mi tüketiyoruz, biz mi tüketiyoruz?** Bu her zaman dikkat ettiğimiz bir şeydir.

1950'den önce yaşadığımız topraklarda büyük bir verem sıkıntısı vardı. Hatta "Veremle Savaş" dernekleri kurulmuştu. Bildiğimiz çevre dernekleri gibi şimdi "Veremle Savaş" dernekleri kuruluyordu. Temel sorun ne idi? İnsanların doyacık gıda bulamayıp bedenlerinin çürümesi idi.

şimdi hastaneye girmeden önce doktorların önünde "Ne yenir, ne yenmez?" diye matbu formlar var. "Selamünaleyküm." "Aleyküm selam." "Ben muayeneye geldim. Çok kilon var. Biraz ver, aşağı indir."

Hastanelerde "Diyetisyenlik" bölümü var. Yirmi iki yaşında yeni mezun olmuş diyetisyen hanım oturtuyor ve "Size bir elmanın yarısını tavsiye ediyorum." diyor. Bundan önce çocuklar beşer tane elmayı taş diye birbirine atıyorlardı. Ağaca çıkıp diğer ağaçtakini taşlıyorlardı. Elmanın yarısını bana tavsiye ediyormuş. "Büyükçe olmasın, dikkat edin!" diyor.

İlmin, tıbbın ilerlemesine hamd ediyorum ama elmanın bütününü bile bana haram edecek hâle gelen dünyayı sorguluyorum. Bu nedir? "Büyükçe olmayan bir elmanın yarısını yiyeceksiniz."

diyor. Elbette bilim ona onu öğrettiği için onu söylüyor, bir itirazım yok ama ben niye bu hâle geldim? Bu nedir? Biz yemek mi yiyoruz, zehir mi yiyoruz?

İnsanlar oturup bir kuzuyu yedikten sonra yağlanan kollarını orada toprakla sıvazlayıp tarlada traktör gibi çalışıyorlardı. Şimdi öyle bir porsiyon tarif ediyorlar ki kargalar tenezzül edip inip et parçası diye onu oradan almazlar. Mercimek kadar parçalarla doyacakmışım!

Kardeşlerim,

İşte Kudüs'ümüzün işgali gibi "beynimizin işgali" diye de bir sorundan söz ediyorum ama Kudüs'le meşgul olmak bizi oyalıyor ve rahatlatıyor. Hâlbuki biz mü'miniz. Ümmeti Muhammed'iz, elhamdülillah. Denge hayatı yaşarız, yaşamalıyız.

Bizim denge üzerine kurulu bir dinimiz var. Bize; sabaha kadar namaz kılmak, on iki ay oruç tutmak ve sabaha kadar uyanık kalmak da yasak. İtidal, denge gerekiyor. Biz, vasat ümmetiyiz, elhamdülillah.

Biz, maaşımıza göre bir hayat standardı kurmayı niye beceremeyelim ki? Muhammed aleyhisselamın hadislerini dinlemiş bir Ümmet, maaşa göre bir hayat standardı kuramıyorsa yani eskilerimizin ifadesiyle yorganına göre ayağını uzatmasını beceremiyorsa bu dünyada kim iktisatla yaşayabilir? Hem "Ahiret için varız." diyeceğiz hem de sadece dünya için yaşıyor gibi olacağız. Rabbim bizden bunun hesabını sormaz mı?

Kadınlarımız neden "Bu eskimedi henüz, gerek yok buna." demesinler? Mü'min anne ve eşin özelliği bu değil midir? "Yavrum! Henüz evimizdeki gıda bitmedi. Bakkala gitmeye gerek yok." niye demeyelim? Niye stokhaneye dönmüş mutfaklarımız olsun? Alimallah savaş olsa iki ay bakkala muhtaç olmayacağımız kadar erzakımız var dolaplarımızda. Elhamdülillah.

Kardeşlerim,

O kadar ki yemekten dolayı hastalandık. Yiyememekten değil çok yemekten dolayı hastalandık. Eşyamızı koyacak yer bulamadık. Çocuklarımız, sadece doğmadan önce gelen hediyeleri ile yaşasalar yani o çamaşırlar büyüyecek olsa herhalde çocuğumuz seksen yaşına gelene kadar bir daha hiçbir çamaşıra ihtiyacı olmaz. Getirenler de hep mübarek üç günlük bebek için getirirler. Şunları bölüştürseler ya.

Kadın hamile mi kaldı? Hediye, hediye, hediye... Çocuk üç yaşında hatta üç aylık bile değil, özel gardırobu var. Çocuğun avuç kadar çamaşırı var, bunları sepete koysan sepet kaybolur. Çocuğun o kadar eşyası var ki... Hasbunallah, hasbunallah! Biz belamızı arıyoruz. Hâlbuki bela giydiğimiz elbisede, yediğimiz yemekte, soframızda, muhabbet etmek için kurduğumuz evlerimizin köşe bucağında; her yerde.

Kardeşlerim,

Yeme içmemiz, elbisemiz, evimiz, bineğimiz, düğünlerimiz, matemlerimiz ve hakkımız olan Rabbimizin müsamaha buyurduğu bir alan olan eğlencelerimiz; bizimle ilgilidir. Rabbimiz bize bunları lütfetmiştir. Pintiliğin de gereği yoktur, müsrifliğin de gereği yoktur.

Kardeşlerim,

Sadece iyi anlaşılması için örnek vermeye çalışıyorum. Adam veya kadın ölmüş. Allah, cenazelerden sonra evinde verilen yemeklerdeki müsrifliğin hesabını sorsa kıyamet günü yandık. **Bir kere adam ölmüş, mezara konulmuş, biz elli kişi akşam toplanıp kendimize ziyafet çekiyoruz.** İnsanoğlu bu kadar gülünç duruma düşer miydi? "Ah iyi adamdı." diye yalandan ağlayın bari.

Kebapçıdan elli porsiyon kebab siparişi veriliyor, kebabçı servisi kamyonetle getiriyor. “Düğün mü var burada?” “Yok, öğlede cenazeyi gömdük, etini yiyoruz.” Şeytan bizi ne hâle getirmiş? Bunu yapan evlat da vefalı evlat oluyor. “Maşallah, babasının arkasından ne ziyafet çektiler.” Şeytan bizi ne hâle getirmiş?

Elli kişiye kebab ziyafeti veriyorsun ama babanın borçlarını hâlâ konuşmadın, baban mezarda bekliyor. Mahkeme ilânı alacaksın tabi değil mi? Mahkeme ilânına daha var. Gülünç olduk, meleklerin önünde gülünç duruma düştük. Şeytan, hepimizi makaraya çevirdi. Oradaki o kebab ziyafeti eskiden bir helva idi.

Ama bir defa bidate kapı açtın mı “bu çağda da irmik unundan helva yenir mi ya, hem hijyenik değil, bahçede yapmışlar. O eskidendi” demeye başlarsın. “Herhalde babasını bu kadar seven adam, sandviç verse ayıp olur, güzel bir kebab versin de iyi evlat olsun(!)”

Kardeşlerim,

Bir kere içimize bidat sızmamalı. Sızınca cenazede bile zulmünü şeytan ihmal etmiyor. Allah’a sığınacağımız bir hâle geldik. Düğünlerdekine karışmıyorum, buluşmayayım bundan sonra huzurlu yaşayayım.

“Düğünlerde ne oluyor?” o kalsın. Cenazedeki tüketimimiz bile Rabbimizin huzurunda hesabını veremeyeceğimiz şeydir. Mezarlıkların üzerine yapılan harcamalardan tutunuz, cenaze gününde cenaze sonrasındaki müsrifliklerden devam ediniz. Kıyamet günü ağır yüklerin altındayız kardeşlerim.

Burada çok dikkat etmemiz gereken bir ölçüyü çizmeye çalışıyorum. Biz Ümmeti Muhammed’iz. Bu dünyayı bir istasyon olarak kullanıyoruz. Burada hiçbir şey bize haram değildir. Haramlar bellidir. Alkol, domuz ürünleri ve çaldığın şeyler, bunlar haramdır. Allah, bu kâinatta ne yarattıysa, anamızın sütünden daha helaldir. Çünkü anamız kızsarsa sütünü, yoğurdunu haram ediyor. Allah kullarına hiçbir şeyi haram etmiyor. “Mü’min kullarıma helal olsun.” buyuruyor.

Kardeşlerim,

Midelerimiz yemek içmekten harap oldu. Giyim tutkunluğumuzdan dolayı harç, borç içinde kaldık. Evlerimiz ihtiyacımızı görmek için değil, forsumuzu tatmin etmek için para yatırdığımız merkezlere döndü. Kapısını kapatıp huzurlu oturmak için değil, kapısını kapatınca “bu borçları ne yapacağız?” demek için insan ev alır mı? Sadece “Allah’tan geldik, Allah’a gideceğiz.” diyoruz. Diyecek sözler bitti.

Kardeşlerim,

Bugünkü kapitalist ve liberalist anlayışta, parayı nereden bulduğun soruluyor. Nereye harcadığın sorulmuyor. Bir insan nereden bulduğunu ispat ettiği zaman, o isterse parasını sabaha kadar isterse de akşama kadar harcar. Bütün dünya ülkelerinde kanunlar onu himaye ederler, yeter ki harca. Faturalı bir yerde harcadıysan sana bir de ödül veriyorlar. Bu kapitalist dünyanın imanı. Ümmeti Muhammed ise nereden kazandığını, nasıl harcadığını ve nasıl hesap vereceğini düşünerek yaşayan ümmettir.

Kardeşlerim,

Allah’ın katında nefes nefes hesap vereceğiz de kuruş kuruşa hesap vermeyecek miyiz? Aldığımız nefeslerin hesabı olacak da, harcadığımız kuruşların hesabı olmayacak mı? Rabbim kitabında buyurmadı mı?

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ

Allah "İsraf edenler, lüzumsuz harcama yapanlar şeytanın kardeşleridir." demiyor mu? (İsra, 27) Bu bir şeytanlık çeşididir. İsraf, musluğu açık bırakmak oluyor da, alışveriş merkezinde kafanı açık bırakmak, gözünü açık bırakmak israf olmuyor mu?

Bizde kesinlikle bir tüketme kültürü olmalıdır. Hoca efendilerimiz, namazın farzlarını bir derste öğretmeli, orucu diğer derste öğretmeli, diğer derste zekâtı öğretmeli, diğer derste de Müslüman kültürüne göre tüketmeyi öğretmelidir.

Ben tükendikten sonra tükenen para değerlidir! Para elin kiri derler. Şimdi insanlar paranın kiri hâline geldiler. Biz Rabbimizin nimetlerini kendimize kısıtlayamayız, bu da suç olur. Hiç et yemeyen bir aile, eğer paraları olmadığı için yemiyorlar ise bir sorun yok, Allah bu kadar nimet ihsan buyurmuş.

Ama pintiliklerinden dolayı ayda yüz gram et alıp yemiyorlarsa bunu Allah sorar. Allah'ın helallerini haram yapmak suçtur, cinayettir. Ama kartallar gibi hep et üzerine konmakla da olmaz. Biz mademki yarın hesap vereceğimize iman ediyoruz, elhamdülillah. Nefeslerimizin, kuruluşlarımızın ve adımlarımızın hesabını vereceğimize de iman ediyoruz.

Kardeşlerim,

Allah hakkı için alışveriş merkezlerinde geçen saatleri, mağazalarda geçen saatleri hangi kategori ile Allah'ın önünde konuşacağız bunu bir ailece düşünelim. Çocuğumuzun elbisesi ütülenince yeni elbise gibi duruyor, kolları da kısalmadı. Bunu niye değiştirdiğimizi Allah'ın huzurunda hangi kategoriden konuşacağız? Allah Teâlâ'nın onu hangi dosyadan açmasını isteriz? Bir yerden açılacak muhakkak. Nereden açmasını isteriz? İsrraftan ise eğer şeytanın kardeşleri koridorunda bekletileceğiz, İsrafın karşılığı odur. Kapitalizme, liberalizme hayranlıktan ise iman tehlikededir.

"Çocuk: 'Arkadaşlarımınki hep farklı' dedi." Sen bir defa çocuğunu ilk günden beri "Biz Rabbinin cennetini yaşayan aileyiz." şuuru ile yetiştirmemişsin ki. Öyle yetiştirmedeğin için elbette apartmanda kim ne alırsa senin de onu alman gerekecek muhakkak. On dairede on çocuk varsa her hafta on elbise alınacak demektir.

Bir kere biz, cennet kuşlarıyız. Bu dünyadaki bir kavak ağacına konduk, buradan gidiyoruz. Cennet için varız, bu zevki vermedikten sonra sana manifaturacı mı yetişir?

Şeriatımız, bizim için bir tüketme ölçüsü koymuştur. Tüketme üç kalemedir; Zorunlu, gerekli, zevkli. Bu üç kelimeyi unutmuyoruz. Zorunlu, gerekli ve zevkli.

Zorunlu nedir? Altı nüfuslu bir evde ekmek zorunlu bir şeydir. Zeytin, peynir gereklidir. Çokokrem zevklidir.

Elbisede yaz veya kış avreti örtecek kadar giyinmek zorunludur. Üzerine bir de ceket giyinmek gereklidir. Papyon takmak zevklidir. Ya da ceketinin cebine ilave bir mendil koymak, bir zevk meselesidir, haram değildir.

Bu üç şeyde de haramlık yok ama birinci kademe olan zorunluluklar varken zevkli şeylere yatırım yapmak haramdır. Henüz ev taksitleri bitmeden araba taksitine girmende akıllılık yok. Yeme içmede, giyinmede, mesken sorunumuzda, binek sorunumuzda, düğünümüzde, cenazemizde, çocuklarımızı eğlendirmemizde, tatil yapmamızda Şeriat'ımızın getirdiği ölçü budur. **Zorunluları hallet, gereklilere geç, zevklerin de artanlardan olsun.**

Bir talebenin kalemi, defteri zorunludur. Çantası gereklidir, kaleminin, silginin üstünde bir oyuncak olması zevkli bir şeydir. Hayatın bütünü için bu geçerlidir. Bu ibadetlerde de böyledir.

Zorunlu ibadetler var; beş vakit namaz. Gerekli işler var; anne-babaya hizmet etmek. Namaz gibi zorunlu değil ama gerekli. Çünkü o da farz. Zevk için yapılan işler var; Perşembe günü oruç tutmak. Allah, tutmasan hesabını sormuyor. Ama mide ameliyatı olmuşsun perşembeleri kaçırmıyorsun. Doktor da “Öğlende niye ilacı almadın?” diyor. “Ben perşembe kaçırmam.” diyorsun, yanlış yapıyorsun, haram yapıyorsun.

Şeriat’ın sana neyi terbiye etmişti? Önce zorunluluklar; sağlık zorunluluk. Sonra gerekli şeyler. Bir alt kademe artarsa, taşarsa zevkli olan işleri yaparsın.

Bir annenin üç-beş tane çocuğu var. Akşam evde toplanıyorlar kimi okuldan gelmiş, kimi işten gelmiş. Mutfak mis gibi kokuyor. “Ne yaptın anne?” diyorlar. “Size güzel bir pasta yaptım.” “Ya biz akşama kadar inşaatta çalıştık, çorba gibi bir şey yok mu?” “Size pasta yaptım.” diyemezsin. Olmaz! Sofrada çorba yemek zorunlu, ekme gereklidir. Pasta da dekordur. Pasta karın doyurur mu? Üstelik isal yapar. Şimdi güldük.

Hayatı böyle yaşamıyor muyuz kardeşlerim? Böyle yaşamıyor muyuz? Çocuğuna kendisi ölecek olsa yüz yirmi ay borç bırakan bir adam, bayramlık niye alsın? Demek ki; biz, bizden olmayanların çok yoğun bir şekilde etkisi altında kalmışız. Kendimizi törpülemiştir, yazık etmişiz. Unutmuyoruz! Temel sloganımız: Zorunlu, gerekli ve zevkli. Zorunluları halletmeden geçmiyoruz.

Giyimde de böyledir. Çocuğun dışarı çıkarken ayakkabısı yok, babası bir sebeple alamıyor ama çocuğa yatak takımı alıyorlar. Çocuk halının üstünde yatsa üstüne de diğer halıyı koysan bu kış üşümeyecek ama sokakta delik ayakkabıyla dolaşiyor. Burada bu kural devreye giriyor. Şeriatımız’ın bu kuralı devreye giriyor. Ayakkabı o zaman zorunlu hâle geldi. Ama çocuğumuz açken, karnını doyuramazken gidip lüks kundura alsaydık o zaman bu, lüks olurdu. Önce karnını doyuracakсын, zorunlu budur. Gerekli olan da ayakkabı olacak.

Kardeşlerim,

Tüketim konusunda bir kural daha koyalım. **“Bir mahallede Müslümanların namaz kılacağı cami mi, Müslümanların iffet ve onurlarının muhafazası için gerekli bir medrese ve okul mu yaptırılmalı”** diye sorulduğunda bunların birisi zorunlu, birisi gerekli olacak. Eğer Müslümanların mescidinin inşaatı bitene kadar çocukları Kur’an öğrenemeyecek, eğitim alamayacak durumda ise cami gereklidir, medrese zorunludur. Yeri gelir camiye de listenin gerisine taşırız.

Biz Ümmeti Muhammed’iz. Tabularımız yok, Hıristiyanların tabuları var, ölseler değişseler, o değişmez. Bizim tabularımız yok, imanımız var.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden gördüğümüz terbiyemiz var, eğitimimiz var. Yeri gelir, “camiyi bir dahaki proje olarak yapacağız” deriz. Mesela; Anadolu’da çok dikkatimi çekiyor. Camilerin altında gasilhaneler var, morglar var. Morg yapmışlar. Bu morgun elektrik masrafını karşılayamazsınız, siz belediye misiniz, niye bunu yaptınız?

Bir küçücük kasabada “Niye morg yaptınız?” diye sordum. Bana: “Bizim burada Avrupa’da çalışan çok insan var.” dedi. Şu mübarek içtihadı bakınız; “Birisi öldüğünde onun Avrupa’dan oğlunu, çocuğunu cenazeye bekliyoruz.” dedi. “Bu beklemede de cenaze kokar diye morg yaptık.” dedi.

“Siz burada ne yetiştiriyorsunuz?” dedim. “Gördüğün gibi meyve üzerineyiz.” dedi. “Bu kasabada ben buzhane görmedim.” dedim. “İlçede bir yer var, oradaki tüccara veriyoruz, onlar saklıyorlar.” dedi. “Parayla mı saklatıyorsunuz?” dedim. “Evet.” dedi. “Yılda kaç cenazeniz oluyor, kaç

bin kasa elma armut üretiyorsunuz? Ticaretinizi düşünmemişsiniz, kırk yılda biri ölecek de onun için bir çuval para harcayıp morg yapmışsınız.” Dedim.

Sen vatandaş değil misin? Belediyeye bir dilekçe yazın, “Buraya bir morg yap.” deyin. Devletin işini siz niye üstlendiniz? Caminin altına niye morg koyup gençleri camiden ürkütüyorsunuz? Zevkli bile değil ürkütücü bir şey yapmışsınız. Caminin altına morg olur mu kardeşim? Dirisinin geleceği yerlere adamın ölüsünün hesabı yapılır mı? Tabi camiye yardım topla, ondan sonra da nasılsa senin babanın torbasından çıkmadığı için paralar bol bol harca. Morgu kendi cebinden yaptırsaydın, ilerde oraya seni koyarlar, sen ölürsün de çürümezsin.

Cami derneği, para harcarken de lüzumlu, gerekli, ihtiyaç değil diye hesap yapmalıdır. Köyde Sultanahmet’in taklidini yapmışlar. Kırk hanelik bir köyde dört bin kişilik cami yapılmış. Bu köyde ölümlere mi namaz kıldırtacaksınız? Bayramda herkes geliyormuş, köyünde de yer bulunamıyormuş. İki rekâtlık bayram namazı için yer bulunamamış.

“Kur’an okuyamayan çocukları alıp kampa götürelim, İstanbul’da bir yerde kalsınlar.” Desene. O camiye harcadığın parayı, köyün asıl geleceği olan nesillere harcasana. Sultanahmet’i padişah yaptırmış, çuvala para harcamış. Sen köyde bir cami yapıyorsun, altın tezyinatlı kubbe yapmışsın. O masrafla diğer köyün camisi de yapılır.

Biz Ümmeti Muhammed’iz, ebediyen kör taklitçi olamayız. Bir kişi taklit edilir. O da Resûlullah’tır. Biz gerisinin peşinden gidemeyiz. Hesap yerine gideceğiz. Köyde henüz Kur’anla, namazla tanışmamış onlarca genç varken köyün camisinin kubbesini tezyinat yapıyorsun. Bari dışını boya da gençlerin hoşuna gitsin, camiye gelmeyi merak etsinler. Gelip içindeki tezyinata bakan yok ki! Namaz kılarken kafanı kaldırıp kubbeye mi bakacaksın?

“Kubbelerin müzeyyen hâle getirilmesi haramdır.” demedim kardeşlerim. Ama “Yüreklerle ulaştırılmamış namaz varken, kubbelere biz para harcayamayız.” diyorum. Çünkü Şeriatımız bizi nasıl terbiye etti? Camide de evde de lokantada da iş yerinde de seyahatte de cenazede de düğünde de sporda da neredeyse önce zorunluları hallet. İbadette bile gereklileri hallet, sonra zevkli işlere vakit bulursun.

Köyde, kasabada tüm gençleri Kur’an’la buluşturduk. Gelin şimdi camilerimizi altın kaplama yapalım. Klimalı yapalım, camilerimizi donatalım, o zaman bir şey yok. Ama evlerde henüz Mushaf bile yok. İnsanlar para verip almıyor. Caminin kubbesini boyayacak yerde, insanın baktığında gözünü kamaştırıran bin tane Mushaf al. İmam götürüp her eve bir tane hediye etsin. Belki bir Cuma günü biri Allah’tan utanır da “şu Mushaf’a bir bakalım” der, bir sayfa okur. Gökler yere kadar rahmet olarak indi işte! Ama senin kubbenden aşağıya hiçbir şey inmiyor.

Kardeşlerim,

Evlerimizde, sokaklarımızda da böyledir. Anneler-babalar çocuklarına tahareti öğrettikleri gibi tüketmeyi de öğretmek zorundadırlar. Örnek olmak zorundadırlar. Anne ve baba tıpkı yalan söylemeyi çocuk öğrendiğinde vebale girdiği gibi müsrifliği de ondan öğrenirse vebale girecektir. Hoca efendiler, şeyh efendiler, âlimler, yazarlar, çizerler bu alanda örneklerdir.

Âlimler; Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin vekilidirler. Onlar müsriflik yaparlarsa; zorunlu iş varken lüks işlere yatırım yaparlarsa bindikleri arabadan, oturdukları ofise kadar her şeyde Ümmet’ime örnek olamazlarsa Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin vekili olamazlar.

Bu dünyadan bir cübbeden başka bir şeyi olmadan giden Peygamber aleyhisselamin debdebeli vekili mi olurmuş?

Aynı zamanda siyasetçiler Allah'tan utanmalıdırlar. Ümmet'in, Müslümanların veya kamunun mallarıyla fors atarak kamuya kötü örnek olmamalıdırlar. Vakıflar, dernekler, debdebeli şirin düğün evleri gibi yapılmamalıdır.

İnsanlığa hizmet için yapılmış şeylerde öncelikle zorunlu işler yapılmalıdır. Bir binada önce zorunlu, ondan sonra gerekli işler, ondan sonra lüks işler yapılabilir. O da Ümmet'imın bağındaki yaralar kapanırsa, sıra ona gelirse, "Bu zevke yatırım yapalım." diyebiliriz.

Harun Reşit parayı koyacak yer bulamamış, Bağdat'ı altınla kaplamış. Parayı nereye koyacak? Parayı koyacak yer yok.

O zamanda değiliz ki! Hâlâ açımız var, hâlâ çocuklarını bakamayacağını zannettiği için aptalca intihar edip çocuklarını yetim bırakan babalar var.

İşimiz çok, çok zorunlu işlerimiz var. Gereklilere bile mesafemiz hâlâ uzak.

Çok dikkat edeceğiz. Anneler, babalar, çocuklar, siyasetçiler, hepimiz Rabbimizin huzuruna çıkacağız. Ama çocuklar ana babalarını örnek gösterecek, "Bu bana öğretmişti." diyecekler. Yalan konuşmayı da onlardan öğrendikleri gibi. Hoca efendiler, âlimler, siyasetçiler kıyamet günü hesap verecekler.

Öğretmen, çocukların önünde çok güzel bir örnek olacak. Aksi takdirde hepimiz Rabbimizin huzuruna çıkacağız ve hesap vereceğiz.

Ve'lhamdülillahi rabbil âlemin.